

Των Προπατόρων το σύστημα, οι φιλέορτοι ψαλμικώς ευφημήσωμεν

Ορθοδοξία / Ιερός Άμβων

π. Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, Ιεροδιάκονος Ιεράς Μητροπόλεως Ταμασού και Ορεινής, Θεολόγος

«Άπαντας ευφημήσωμεν σήμερα πιστοί, τους προ του νόμου Πατέρας[1]
»

Λίγες ημέρες πριν την μεγάλη εορτή της Ενσαρκώσεως του δευτέρου προσώπου της Αγίας Τριάδος, του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού υπό της Παρθένου Μαρίας, και μας προβάλλει σήμερα η Εκκλησία μας τους Προπάτορες[2], οι οποίοι στους αιώνες ευαρέστησαν το Θεό, προφήτευσαν και ανέμεναν την εν σαρκί φανέρωση του Υιού και Λόγου του Θεού, την τελείωση δηλαδή της Παλαιάς Διαθήκης και την έλευση της χάριτος.

Ποιοί είναι οι Άγιοι Προπάτορες; Είναι όλοι οι Πατριάρχες, Κριτές, Προφήτες και Δίκαιοι της Παλαιάς Διαθήκης. Δηλ. οι πρωτόπλαστοι Αδάμ και Εύα, ο Ενώχ, ο Νώε, ο Μελχισεδέκ, οι δώδεκα Πατριάρχες και κυρίως ο Αβραάμ, ο Ισαάκ και ο Ιακώβ, οι Προφήτες Μωσής, Ααρών, Ιησούς του Ναυή, Σαμουήλ, Δαβίδ, Ησαΐας, Ιερεμίας, Ιεζεκιήλ, Δανιήλ και οι τρεις Παίδες, Ηλίας, Ελισσαίος, Ζαχαρίας και

τέλος ὁ Βαπτιστής Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος[3].

Σκοπός της σημερινής Κυριακής είναι να προβάλει και να τιμήσει τους κατά σάρκα προγόνους του Χριστού, οι οποίοι δέχθηκαν την κλήση του Θεού, ώστε να γίνουν συνεργοί στο Μυστήριο της εν Χριστώ σωτηρίας του ανθρωπίνου γένους. Ιδιαίτερη τιμή αποδίδεται στον πατριάρχη Σήμερα εορτάζουμε στην Εκκλησία

τους Προπάτορες, οι περισσότεροι από τους οποίους ανήκαν στο γένος των Εβραίων για ποιο λόγο; Για να μάθουν όλοι ότι οι Ιουδαίοι δεν αποκηρύχτηκαν και οι εθνικοί δεν υιοθέτησαν άδικα ούτε ανάξια από το Θεό, ο οποίος τα πραγματοποιεί αυτά και τα ρυθμίζει αλλά όπως ακριβώς από τους προσκεκλημένους εθνικούς συγκαταλέγονται στους συγγενείς του Θεού μόνο όσοι υπακούουν, έτσι και το γένος του Ισραήλ και όλοι όσοι προήλθαν από τον Αδάμ μέχρι την γενεά, είναι πλήθος πολύ, αληθινοί Ισραηλίτες όμως είναι όσοι από αυτούς έζησαν σύμφωνα με το θέλημα του Θεού, λέει ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς [\[4\]](#).

Πρόκειται για ανθρώπους που, ενώ έζησαν στην προ Χριστού μακραίωνη περίοδο της Παλαιάς Διαθήκης, στον κόσμο του νόμου και όχι της χάριτος, είχαν προσανατολισμένη την ζωή τους στην προοπτική της ελεύσεως του Σωτήρα, βιώνοντας, με τον τρόπο αυτό, ζωή εν Χριστώ, προ Χριστού. Πρόκειται για ανθρώπους που βίωσαν την προσωπική τους δικαίωση και την επιβεβαίωση της πίστης τους με την Γέννηση, την Σταύρωση και την εκ νεκρών Ανάσταση του αναγγελλμένου από τον Θεό Σωτήρα, που είναι ο Κύριος Ιησούς Χριστός.

Είναι γνωστό ότι από τον Αβραάμ γεννήθηκε ο Ισαάκ, από τον Ισαάκ γεννήθηκε ο Ιακώβ και από τον Ιακώβ γεννήθηκε ο Ιούδας, από την φυλή του οποίου γεννήθηκε ο Χριστός και οι υπόλοιποι αδελφοί του Πατριάρχες. Γι' αυτό, λοιπόν, οι θεοφόροι πατέρες μας και διδάσκαλοι επιτελούν σήμερα την μνήμη του θείου Αβραάμ, επειδή υπήρξε προπάτωρ του Χριστού. Αυτή τη μνήμη μας παρέδωσαν να επιτελούμε κι εμείς, όχι μακριά και σε διάστημα πολλών ημερών, αλλά κοντά στην κατά σάρκα Γέννηση του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού.

Διά μέσου των Αγίων Προπατόρων και Πατριαρχών, ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός είναι Εκείνος ο κομιστής, αλλά και ο καρπός της πίστεως του Αβραάμ. Έτσι, κάθε φορά που ακούει ο κάθε ένας τη φωνή του Θεού, ενώ βρίσκεται στην εξορία των παθών του παλαιού εαυτού του και της ματαιότητας του κόσμου, πρέπει όπως ο Αβραάμ, χωρίς δισταγμό, να αποτινάξει το θέλημά του και να ακολουθήσει τη θεία κλήση έως τη Γη της Επαγγελίας, όπου θα μπορέσει, με πνευματικό τρόπο, να γεννήσει μυστικά το Χριστό [\[5\]](#).

Αρχικά, οι προπάτορες του Ιησού γιορτάζονταν την Κυριακή πριν από τα Χριστούγεννα. Η διεύρυνση του εορτολογικού περιεχομένου της Κυριακής προ των Χριστουγέννων επέφερε τη διχοτόμηση της Κυριακής αυτής και τη μετάθεση μέρους του θέματός της στην προ αυτής Κυριακή. Έτσι, οι Κυριακές των Αγίων Πατέρων έγιναν δύο και για να διακρίνονται η μία από την άλλη, η μία, η παλαιότερη, ονομάστηκε «Κυριακή προ της Χριστού Γεννήσεως» και η άλλη

διατήρησε το παλαιό της όνομα «Κυριακή των Αγίων Πατέρων», που για να μη συγχέεται με τις Κυριακές των Πατέρων των Οικουμενικών Συνόδων έλαβε το όνομα «Κυριακή των Προπατόρων».

Παραπομπές:

[1] Δοξαστικό Κυριακής των Προπατόρων στην ακολουθία του Εσπερινού

[2] Οι Προπάτορες του Χριστού ήταν οι πρωτόπλαστοι Αδάμ και Εύα, ο δίκαιος Άβελ γιος του Αδάμ (Γένεση 4, 1-2), ο δίκαιος Σηθ γιος του Αδάμ (Γένεση 4,25 και 5,3), ο δίκαιος Ενώχ γιος του Σηθ και εγγονός του Αδάμ (Γένεση 5,6), ο δίκαιος Κάϊν γιος του Σηθ (Γένεση κεφάλαιο 4), ο δίκαιος Μαλελεήλ γιος του Καϊνάν (Γένεση 5,12), ο δίκαιος Ιάρεδ γιος του Μαλελεήλ και πατέρας του Ενώχ (Γένεση 5,15), ο δίκαιος Ενώχ γιος του Ιάρεδ και πατέρας του Μαθουσάλα (Γένεση 5,21), ο δίκαιος Μαθουσάλας γιος του Ενώχ και παππούς του Νώε (Γένεση 5, 21 και 25-27), ο δίκαιος Λάμεχ γιος του Μαθουσάλα (Γένεση 5, 25, 28-31), ο δίκαιος Νώε γιος του Λάμεχ και εγγονός του Μαθουσάλα (Γένεση 5,25, 28-29, 32 και 6,10), ο δίκαιος Σημ, ο μεγαλύτερος γιος του Νώε, ο δίκαιος Αρφαξάδ γιος του Σημ (Γένεση 11, 10), ο δίκαιος Καϊνάν γιος του Αρφαξάδ και δισέγγονος του Νώε (Γένεση 11,12), ο δίκαιος Σάλα γιος του Καϊνάν και απόγονος του Νώε (Γένεση 11,13), ο δίκαιος Εβέρ γιος του Σαλά από τον οποίο οι Ιουδαίοι ονομάστηκαν Εβραίοι (Γένεση 11,14), ο δίκαιος Φάλεκ γιος του Έβερ και αδελφός του Ιεκτάν (Γένεση 11,16), ο δίκαιος Ραγαύ γιος του Φαλέκ, ο δίκαιος Σερούχ γιος Ραγαύ (Γένεση 11,20), ο δίκαιος Θάρρα γιος του Ναχώρ (Γένεση 11,24), ο πατριάρχης Αβραάμ γιος του Θάρρα (Ιησού του Ναυή 24,2), ο πατριάρχης Ισαάκ γιος του Αβραάμ, ο πατριάρχης Ιακώβ γιος του Ισαάκ, ο πατριάρχης Ρουβίμ, πρωτότοκος γιος του Ιακώβ από τη Λεία (Γένεση 29,32 και 35,23), ο πατριάρχης Συμεών, δεύτερος γιος του Ιακώβ από τη Λεία (Γένεση 29,33), ο πατριάρχης Λευί, τρίτος γιος του Ιακώβ, ο πατριάρχης Ιούδας γιος του Ιακώβ από τη Λεία, από τη φυλή του οποίου κατάγεται ο Χριστός (Γενεση 29,35), ο πατριάρχης Ζαβουλών, δέκατος γιος του Ιακώβ και έκτος της Λείας (Γένεση 30,19-20), ο πατριάρχης Ισαχάρ γιος του Ιακώβ, ο πατριάρχης Δαν, πέμπτος γιος του Ιακώβ και πρώτος της Βαλλά, από τη φυλή του οποίου ήταν οι Κριτές (Γενεση 30,6), ο πατριάρχης Γαδ, έβδομος γιος του Ιακώβ, πρωτότοκος από τη Ζελφά (Γένεση 30,9-11 και 35,23) ο πατριάρχης Ασήρ, όγδοος γιος του Ιακώβ και δεύτερος από τη Ζελφά (Γένεση 30,12-13 και 35,26), ο

πατριάρχης Νεφθαλείμ, ο έκτος γιος του Ιακώβ και δεύτερος της Βαλλά, δούλης της Ραχήλ (Γένεση 30,6 και 35,23), ο πατριάρχης Ιωσήφ γιος του Ιακώβ, ο πατριάρχης Βενιαμίν, ο Φαρές και Ζαρά, δίδυμοι γιοι του πατριάρχη Ιούδα, γιου του Ιακώβ (Γένεση 38, 27-30 και Ρουθ 4,12), ο Εσρώμ γιος του Φαρές και εγγονός του Ιούδα του πατριάρχη (Γένεση 46,12 και Αριθμοί 26,17), ο Αράμ γιος του Εσρώμ και εγγονός του Φαρές (Α΄ Παραλειπομένων 2,9), ο Αμιναδάβ γιος του Αράμ (Α΄ Παραλειπομένων 2,10), ο Ναασών γιος του Αμιναδάβ (Α΄ Παραλειπομένων 2,10 και Αριθμοί 1,7, 2,3 και 10,14, Ρουθ 4,20), ο Βοόζ γιος του Σαλμών, ο Ωβήδ γιος του Βοόζ από τη Ρουθ ο Ιεσσαί γιος του Ωβήδ (ο ΔΑΒΙΔ ο βασιλιάς γιος του Ιεσσαί ο ΣΟΛΟΜΩΝ ο βασιλιάς γιος του Δαβίδ (ο Ροβοάμ ο βασιλιάς γιος του Σολομώντα (Β΄ Βασιλειών 14,27), ο Αβιά ο βασιλιάς γιος του Ροβοάμ (Γ΄ Βασιλειών 14,31), ο Ασά ο βασιλιάς γιος του Αβιά, βασιλιά του Ιούδα (Γ΄ Βασιλειών 15, 8-9), ο Ιωσαφάτ ο βασιλιάς γιος του Ασά, βασιλιά του Ιούδα (Γ΄ Βασιλειών 15,24), ο Ιωράμ ο βασιλιάς γιος του Ιωσαφάτ (Β΄ Παραλειπομένων 21,1), ο Οζίου ο βασιλιάς γιος του Ιωράμ (Β΄ Χρονικό 26), ο Ιωάθαμ ο βασιλιάς γιος του Οζίου και πατέρας του Άχαζ, ο Άχαζ ο βασιλιάς γιος του Ιωάθαμ (Β΄ Βασιλειών 15,38), ο Εζεκίας ο βασιλιάς γιος του Αχάζ (Β΄ Βασιλειών 18,1), ο Μανασσής ο βασιλιάς γιος του Εζεκία (Γένεση 41,51. 46,20. Αριθμοί 26,32. 27,1. 36,1. Ιησούς του Ναυή 17,1) ο Αμμών ο βασιλιάς γιος του Μανασσή, ο Ιωσίας ο βασιλιάς γιος του Αμμών, ο Ιεχονίας ο βασιλιάς γιος του Ιωσία, ο Σαλαθιήλ γιος του Ιεχονία, πατέρας του Ζοροβάβελ, ο Ζοροβάβελ γιος του Σαλαθιήλ που ανήγειρε τον ναό των Ιεροσολύμων όταν είχε καεί (Λουκά 3,27 και Ματθαίου 1,12), ο Αβιούδ γιος του Ζοροβάβελ και πατέρας του Ελιακείμ, ο Ελιακείμ γιος του Αβιούδ και πατέρας του Αζώρ, ο Αζώρ γιος του Ελιακείμ και πατέρας του Σαδώκ, ο Σαδώκ γιος του Αζώρ, ο Αχείμ γιος του Σαδώκ και πατέρας του Ελιούδ, ο Ελιούδ γιος του Αχείμ και πατέρας του Ελεάζαρ, ο Ελεάζαρ γιος του Ελιούδ και πατέρας του Ματθάν, ο Ματθάν γιος του Ελεάζαρ και πατέρας του Ιακώβ, ο Ιακώβ γιος του Ματθάν και πατέρας του Ιωσήφ του Μνήστορος, ο Ιωσήφ ο Μνήστρω γιος του Ιακώβ, ο Δίκαιος Μελχισεδέκ (γένεση 14,17-20), ο Δίκαιος Ιώβ (ομώνυμο βιβλίο, Ιεζεκιήλ 14,20), ο Προφήτης Μωυσής και Ωρ (σύζυγος της Μαριάμ, αδελφής του Μωυσή και του Ααρών) και Ααρών οι Ιερείς (Έξοδος 17, 8-16 και 24, 12-14), ο Δίκαιος Ιησούς του Ναυή (ομώνυμο βιβλίο), ο Προφήτης Σαμουήλ (Α΄ Βασιλειών 1, 1 και 20 και 2, 20-21 και 7, 6-17 και 3,20), ο προφήτης Δανιήλ, ένας από τους 4 μεγάλους προφήτες (Δανιήλ 1,3-7,8-19), η δίκαια Σάρρα γυναίκα του πατριάρχη Αβραάμ και μητέρα του Ισαάκ (Γένεση 12,5), η δίκαια Ρεβέκκα γυναίκα του Ισαάκ και κόρη του Βαθουήλ (Γένεση 22,23), η δίκαια Λεία

γυναίκα του Ιακώβ και μεγαλύτερη κόρη του Λάβαν, αδελφού της Ρεβέκκας (Γένεση 29,21-30), η δίκαια Ρουθ (Ρουθ 1,4), η δίκαια Ραχήλ, δεύτερη γυναίκα του Ιακώβ και η μικρότερη κόρη του Λάβαν (Γένεση 29,21-30), η δίκαια Ασινέθ, γυναίκα του Ιωσήφ του Παγκάλου (Γένεση 41, 50-52), η δίκαια Μαριάμ, αδελφή του Μωϋσέα και του Ααρών (Έξοδος 2,1 και 6,20, Αριθμοί 26,59), η δίκαια Δεββώρα, Κριτής του Ισραηλιτικού λαού (Κριταί 4,4), η δίκαια Ρουθ η Μωαβίτισσα (ομώνυμο βιβλίο), η δίκαια Σαραφθία προς την οποία εστάλη ο προφήτης Ηλίας (Γ΄ Βασιλειών 17), η δίκαια Σωμανίτιδα που φιλοξένησε τον Ελισσαίο (Δ΄ Βασιλειών 4, 8-30 και 36), η δίκαια Ιουδίθ, γυναίκα του Ησαύ (Γένεση 26, 34-35), η δίκαια Εσθήρ που λύτρωσε τον Ισραήλ από το θάνατο (ομώνυμο βιβλίο - 10 κεφάλαια), η δίκαια Άννα μητέρα του προφήτη Σαμουήλ (Α΄ Βασιλειών 1,2), η δίκαια Σωσάννα, κόρη του Χελκίου και σύζυγος του Ιωακείμ (ενσωματωμένο βιβλίο στον προφήτη Δανιήλ, 1-64).

[3]Οι Προφύτες χωρίζονται σε μικρούς και μεγάλους. Ονομάζονται μεγάλοι όχι γιατί είχαν περισσότερη αξία ή αυθεντία, αλλά λόγω του όγκου των συγγραμμάτων τους. Οι μεγάλοι Προφύτες είναι Ησαΐας (765 μ. Χ.) , Ιερεμίας (626 π.Χ.), Ιεζεκιήλ (539 π.Χ) και Δανιήλ (536 π.Χ.). Οι μικροί Προφύτες είναι Ωσηέ (770-725 π.Χ), Ιωήλ (825 π.Χ), Αμώς (750 π.Χ), Αβδιού (685 π.Χ), Ιωνάς (783-745 π.Χ), Μιχαΐας (740-700 π.Χ), Ναούμ (640 π.Χ), Αββακούμ (600 π.Χ), Σοφονίας (640-610 π.Χ), Αγγαΐος (520 π.Χ), Ζαχαρίας (520 π.Χ), Μαλαχίας (400 π.Χ).

[4]Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, Λόγος εις την ΙΑ΄ Κυριακή των Προπατόρων, ΕΠΕ 11, 376.

[5]Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, τόμος 4ος, Δεκέμβριος, σελ. 124-125.

<https://bit.ly/3FftmE7>